

RAPPORT

VEDR. BYJUBILEUMSPROSJEKT "FILMMINNER –
SANDNES 2160" VED KINOKINO SENTER FOR
KUNST OG FILM

Kunstløftet
Norsk Kulturråd
Mariann Komissar
Postboks 101 Sentrum
0102 Oslo

Sandnes 20.12.2010

”HER LUKTER DET MORFAR!”

En rapport fra prosjektet ”2160 - Sandnes verdens senter, science fiction eller sant?”

Viser til søknad og påfølgende tildeling av tilskudd, stort kr. 100.000, til det kulturelle skolesekkprosjektet til KINOKINO i tilknytning til Sandnes sitt 150 års byjubileum.

PROSJEKTET

Jubileumsutstillingen ”*Tidsmaskinen. En reise tilbake til fremtiden*”, var en av KINKINOs største satsingsområder i 2010. Utstillingen åpnet 11. september 2010, hvor tre internasjonale kunstnere laget kunstfilmer med utgangspunkt i over 70 nyere og eldre filmer, fra private eller offentlige hendelser - om Sandnes og dens innbyggere. Se Vedlegg 1, rapport fra hovedprosjektet.

Derfor var det naturlig og spennende å lage et formidlingsprosjekt til denne utstillingen. Prosjektet var et samarbeid med Den kulturelle skolesekken i Sandnes, og vi fikk også støtte fra Norsk Kulturråd og deres prosjekt *Kunstløftet*.

Utgangspunktet var at vi på KINOKINO ønsket å tilby gode og meningsfulle møter mellom elever, filmskapere og kunstnere. Senteret ønsket som vanlig å tilby en formidling som var filosofisk og fabulerende – en formidling som kunne gi nye inntrykk, nye tanker, opplevelser og fortellinger.

MÅLGRUPPE

Byens 10. klassinger.

ANTALL

966 elever.

MÅLENE

Elevene skal være med å filosofere og fabulere omkring identitet, minner, film og kunst. Elevene skal få oppleve at gamle filmer laget i en privat kontekst kan bli til kunstfilm som angår alle.

FORMIDLINGSFORMEN

Formidlingen var delt inn i tre deler-

1. Elevene hadde en **samtale omkring film og filmutstyr** sammen med senterets teknisk ansvarlige/filmmaskinister, og fire elever fra hver klasse fikk filme interaksjonsteater. Elevene fikk bruke det samme kameraet som kunstneren brukte i sin kunstfilm. Intensjonen var at elevene skulle få en følelse av hvordan det var å filme og å bli filmet.
2. Elevene så på kunstfilmen **2160 - The Center of the World, en ”science-fiction**

dokumentar” av kunstneren Bjørn Melhus. I filmen fulgte vi Migrant og Scientist, en forsker og en migrant som reiste gjennom Sandnes i fortiden, nåtiden og inn i fremtiden.

3. Vi laget en iscenesettelse med kunstfilmen til Bjørn, som en tavle med bevegelige bilder, og vi laget **interaksjonsteater** med spillsituasjoner, hvor elevene sammen med migranten (en skuespiller) og forskeren (senterets formidler) interagerer - hvor innholdet handler om: Hva er kunstfilm, hva er et minne, en minnebok, en minnefilm, hva er identitet, virkelighet, science fiction – og hva har skjedd/skal skje i Sandnes som gjør at byen er/blir verdens senter? Migranten og forskeren kom på besøk til elevene i et fiktivt klasserom, hvor elevene var deltakere og fikk være med å bestemme teaterets fiksjonskontrakter.

Vi engasjerte **to skuespillere - Kathrine Fagerland og Vegar Hoel**, som alternerte i rollen som migranten. Vi ønsket å undersøke hvilke muligheter og kvaliteter det ville gi prosjektet å benytte skuespillere og interaksjonsteater som en del av formidlingsformen.

Deler av innholdet i interaksjonsteateret hentet vi også elever fra **Vågen videregående skole** som etter å ha sett kunstfilmen laget følgende spørsmål:

- Hvorfor har kunstneren Bjørn Melhus valgt Sandnes som verdens senter?
- Er familien en del av et sentrum?
- Hva skal til for at Sandnes skal bli verdens senter?
- Hvorfor fiske i Sandnes når du bor i Oslo?
- Er Sandnes i limbo mellom fortid og fremtid?

MATERIELL

- Et ark med forslag til forarbeid
- Et ark med forslag til etterarbeid
- Tekster som omhandlet kunstverkene
- Spørsmålene fra Vågen videregående skole
- To av senterets aviser som omhandlet jubileumsutstillingen og teknikken found footage.

TANKER OG REFLEKSJONER

Dette var et spennende, utfordrende og lærerikt prosjekt for elever, lærere og for ansvarlige på KINOKINO. Elevenes tilbakemeldinger på kunstfilmen var mangfoldige – de var positive /kritiske, åpne/forundret, aktive/passive og engasjerte/tilbakelente. Den delen der elevene fikk være aktive med å filme og ta opp lyd likte de kjempegodt. Det så ganske så proft ut i det fiktive ”klasserommet”, med fire personer som filmet og tok opp lyd. Interaksjonsteaterdelen bar preg av overraskelse, forundring, latter, iver, ”hva skjer a?”, litt sjenanse – og vi tror flesteparten fikk oppleve en teaterform de ikke hadde vært med på før. Noe nytt. Noen av lærerne kommenterte denne formidlingsform som meget positiv, med så stor del av interaktivitet. Å bruke interaksjonsteater med skuespillere som formidling, tilførte prosjektet en lekenhet, spontanitet og nærhet - og en ekstra estetisk dimensjon. Tre uttrykksformer i samspill; film, kunst og teater. Noen elever og lærere kommenterte også at det hadde vært morsomt og interessant å få denne form for undervisning i klasserommet.

Vi tror absolutt elevene og lærerne har fått nye ideer om formidling av kunst, teater og film. Vi erfarte også at elever og lærere som kom godt forberedt til KINOKINO, hadde et større utbytte av besøket. Vi ønsker derfor å arbeide videre for å tilrettelegge for at flest mulig skal få oppleve størst mulig utbytte i tilknytning til våre prosjekter.

TANKER OG REFLEKSJONER FRA EN AV SKUESPILLERNE

- Jeg opplevde KINOKINO som et godt sted å være med godhjerta mennesker som jobbet der. Sandnes er heldige som har et slikt sted med sjel og nerve! Kunst, film og teater i en og samme godtepose er ikke å forakte. Jeg liker og godt å jobbe med ungdommer. Å drive interaktivt teater på den måten på vi gjorde i jubileumsprosjektet - TIDSMASKINEN, var interessant. Som sagt, vi kom ikke med en "fiks ferdig forestilling". Vi var i en prosess. Og det fungerte fordi vi laget den såkalte fiksjonskontrakten sammen med elevene. De forstår at de bør være delaktige både før og i spillet for at fiksjonsforestillingen skal fungere optimalt. Jeg opplevde det som vi (skuespillerne) var opptatt av å være i prosessen og ikke av resultatet. Opptatt av å lytte, til innspill fra hverandre, til elevene, til filmen, til impulser. Opptatt av å stille spørsmålene og ikke nødvendigvis finne svarene.

For meg ble arbeidet rundt TIDSMASKINEN en leken, underfundig helhetlig kunstnerisk opplevelse. Som gikk i en drømmende lup. Hver dag tikket det inn noe nytt og en ble aldri lei, selv etter å ha sett kunstfilmen noe sånt som 26 ganger, sier Kathrine Fagerland.

"Her lukter det morfar", er et utsagn som en av elevene sa i det vi trådte inn i den gamle kinosalen for å se på gamle filmminner.

Med vennlig hilsen
KINKINO Senter for kunst og film

Grethe Bekkevold
formidler på

- Vedlegg 1 Rapport hovedprosjekt med regnskap (inkludert regnskap ungdomsprosjektet og revisors rapport for hovedprosjektet).
- Vedlegg 2 Sider fra programavis
- Vedlegg 3 Søknaden
- Vedlegg 4 Kopi av avisartikler
- Vedlegg 5 Tilbudsbrev til skoler, Forslag til for – og etterarbeid og Spørsmålsark fra Vågen videregående skole

Vedlegg 1

Rapport hovedprosjekt

Bakgrunn for prosjektet

Sandnes var i 2010 150 år, og under stikkordene fortid, nåtid, og fremtid ville vi feire oss selv. Som en del av jubileumsfeiringen ønsket KINOKINO Senter for kunst og film å skape engasjement og dialog. Gjennom bruk av samtidskunst, film/video, lyd og andre uttrykk, ville vi invitere til refleksjoner og tolkninger omkring personlige og felles historier og opplevelser.

FILMMINNER

I slutten av 2009 og begynnelsen av 2010 gikk vi ut i lokalpressen og annonserte etter folks egne video- og filmminner. Dette kunne være egne private filmproduksjoner og hjemmevideoer, eller gamle småfilmopptak - materiell som fortalte om Sandnes og om dem selv, historisk eller fra i dag.

Oppslutningen var fantastisk, og vi fikk inn hele 67 bidrag. Filmene dekket et tidsspenn fra 1930 og opp til 2010, men med hovedvekt på filmer fra 50 og 60-tallet. Formatene var mange og varierte, med 16 mm og Super 8 filmer, quicktime-filer, VHS-videoer og DVD-plater, for bare å nevne noen, og det var et stort og omfattende arbeid å digitalisere og overføre alle filmene til ett format.

I tillegg tok prosjektet i bruk gammelt filmmateriale fra Sandnes som nylig er blitt digitalisert av biblioteket, YouTube og kunstnerens egen opptak fra Sandnes i 2010.

DE INVITERTE

12 lokale, nasjonale og internasjonale kunstnere og filmskapere ble invitert til å levere et forslag på hvordan de ville utvikle kunst- og filmprosjekter med utgangspunkt i det innleverte materialet (se vedlegg 1). Stikkord var fortid, nåtid og fremtid. På den måten åpnet prosjektet for å bruke arkivfilm og private opptak på nye måter og i nye sammenhenger.

11 av de inviterte leveret inn forslag, og juryen fikk en vanskelig oppgave med å velge blant 11 prosjekter av høy kvalitet.

DE UTVALGTE

KINOKINO ønsker gjennom prosjektet å vise Sandnes som en ung by, og valgte derfor tre forslag som gjør bruk av materialet på en leken, uventet og kreativ måte. Juryen la også vekt på at prosjektene skulle utfylle hverandre og ha ulik karakter og fortellerteknikk.

De tre prosjektene som ble valgt ut var.

2160 – The Center of the World – en ”science-fiction dokumentar” av Bjørn Melhus. I historien fulgte vi Migrant og Scientist fra år 2160 som reiste gjennom Sandnes i tid og rom for å finne ut hvorfor Sandnes i 2160 er allment akseptert som verdens midtpunkt. I kjent Discovery-channel-stil utforsket de byens 300 års historie fra sin tidsmaskin; en STB Space-Time-Bicycle (Tid- og romsykkel). www.melhus.de.

Private Sandnes – en kinematografisk atlas av Gustav Deutch. Deutch sitt prosjekt tok utgangspunkt i Aby Warburgs (1866-1929) billedatlas Mnemosyne. Individuelle filmklipp fra samme hendelser, steder og med like kvaliteter ble satt sammen på en assosiativ måte som gjenspeilet livet i Sandnes. Slik ville Deutch fortelle en kollektiv oppdiktet historie. www.gustavdeutsch.net.

Star Gaze in Sandnes – en surrealistisk og heroisk fortelling om det dagligdagse Sandnes av Raphaele Shirley. I denne poetiske fortellingen og fremstillingen av Sandnes opphørte tid og rom, og ”filmminnene” levde side om side i en collage-aktig historie som knyttet ulike hendelser og mennesker sammen gjennom sammenfattede drømmer, visjoner og forhåpninger. www.raphaeleshirley.com.

JURYEN

Juryen har bestått av kurator Per Platou, filmkonsulent Geir Netland, kunstkonsulent Susanne Christensen og prosjektkoordinator Nils-Thomas Økland

PRESENTASJONEN

Filmene ble presentert på følgende måte:

Bjørn Melhus sin film ble vist på stort lerret i den store utstillingsalen, sammen med ulike rekvisita fra filmen.

Gustav Deutch sin film ble vist i loop i en kinosal, og ved inngangen til kinosalen ble i tillegg grunnlaget for filmen presentert på tre skjermer - en med originalfilmene innlevert fra innbyggere i Sandnes, en med klippene han hadde brukt fra filmarkivet og en med originalklipp han hadde lastet ned fra YouTube. Publikum kunne selv bla gjennom innslagene og velge hva de ville se.

Raphaele Shirley sin film ble vist i loop i en kinosal, med surround lyd (Shirley sin film inneholder spesialskrevet musikk).

Åpningsdagen var alle tre kunstnerne til stede, sammen med kuratoren for prosjektet, Per Platou. Sammen hadde de en presentasjon av filmene, arbeidet og bagrunnen for utvalgene.

En rekke av de tilstedeværende hadde levert inn filmer til prosjektet, og gav klart uttrykk for at dette var en fantastisk opplevelse. De takket for at materialet etter deres mening var behandlet med stor respekt, og at det var blitt brukt på spennende måter.

For mer informasjon om prosjektet, se vedlagte programavis, INOK nr. 3 2010, sidene 1, 4,5 (artikkel av kurator Per Platou), 6 og 7 (kunstnerens beskrivelse av sine prosjekter).

BESØK

Utstillingen hadde totalt 2056 besøkende i alle aldersgrupper. Flere av disse fikk omvisninger eller deltok på spesialopplegget. Det var også hyggelig å se at deler av det ordinære publikummet hadde en noe høyere alder enn hva som er vanlig på KINOKINOs tidligere utstillinger.

MEDIEDEKNING

Utstillingen fikk god dekning i media. Se vedlagte kopier av avisartikler. I tillegg var det innskal både på NRK lokalradio og NRK lokal TV samt på TV-vest.

ØKONOMI

Som det fremkommer av vedlagte regnskap fikk prosjektet mindre tilskudd enn først antatt. Budsjettet ble revidert i henhold til innkomne midler. Reduksjon av budsjetttrammen førte til at det ikke var rom for en egen utendørs visning. Det ble videre valgt ut tre kunstnere i stedet for fire som først planlagt, og det ble lagt større vekt på mindre kostnadskrevede markedsføring gjennom bruk av digitale medier og artikler i media. I tillegg ble KINOKINOs egenandel øket noe. Se også vedlagt regnskap med revisors rapport.

Vedlegg 2 Programavis INOK nr. 3

KINOKINO SENTER FOR KUNST OG FILM

Et spennende samarbeidsprosjekt mellom kultur og næring.

Vitalitet i Vitamin Sandnes

NR 1 SEPT. - DES. 2010

Karakterne Monika Wæhler og Tull Gramstad driver sammen med ungdom fra L54 og ses Marit i kunstprosjektet 'Vitamin Sandnes'. Side 16-17.

JULIE EGE HEDRET

Den 26. august ble filmskuespilleren Julie Ege fra Sandnes hedret med egen gate, side 8-9 ●

Benestad med ny dokumentarfilm

På KINOKINOs Underveis i november kommer filmskaperen Even Benestad for å gi smakebiter fra arbeidet med dokumentarfilmen om Pushwager, side 18 ●

Sandnes, verdens sentrum i 2160?

En forsker og en innbygger besøker i disse dager Sandnes. De kommer fra år 2160, og vil se nærmere på hvorfor Sandnes har utviklet seg til å bli verdens sentrum. Gjennom intervjuer og møter med dagens innbyggere, og ved

å gå gjennom et riktigholdig filmhistorisk materiell, søker de å finne svar på gåten. De har bl.a. besøkt en videregående skole, og snakket med folk i Sandnes Ulf. Side 4, 5, 6, 7 og 17 ●

Første side av KINOKINOs programavis nr. 3 2010. Hovedoppslaget er om utstillingen TIDSMASKINEN, en reise tilbake – til fremtiden, vist på KINOKINO Senter for kunst og film 11.09. – 30.10.2010

Vedlegg 3 Søknaden

BJØRN MELHUS

2160

CENTER OF THE WORLD

TIDSMASKINEN, en reise tilbake - til fremtiden

ÅPNES 11.09.10

KINOKINO SENTER FOR KUNST OG FILM PRESENTERER OTTEILLINGER TIDSMASKINEN EN REISE TILBAKE TIL FREMTIDEN KURATERT AV PER PLATOU
PRIVATE SANDNES av GUSTAV DEUTSCH 2160 - THE CENTER OF THE WORLD av BJØRN MELHUS OG STAR GAZE IN SANDNES av RAPHAËLE SHIRLEY

NORSK KULTURRÅD www.kinokino.no KINOKINO SENTER FOR KUNST OG FILM

Vedlegg 4

Kopi av avisartikler

Vedlegg 5

Materiell til skolene

